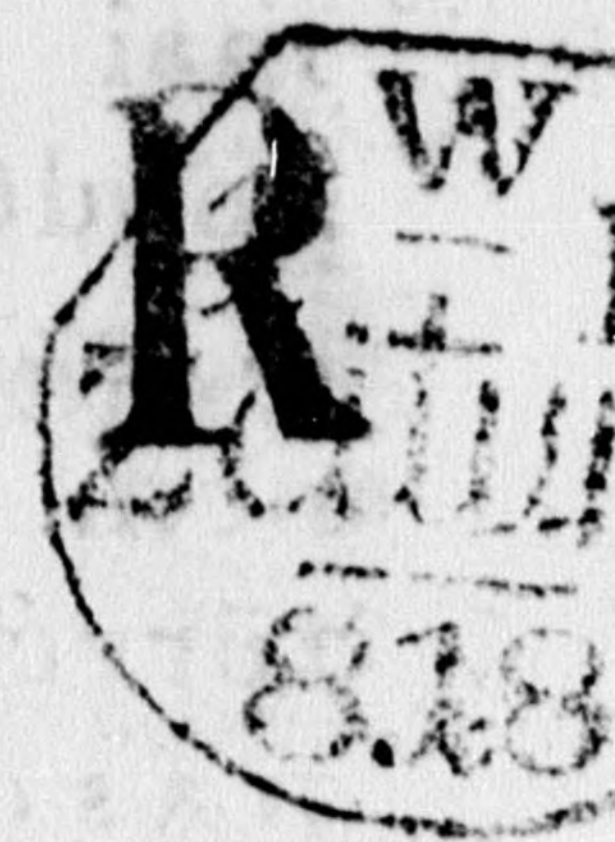

MAGYAR KURIR

Bétsből, Június' 12-dikén 1818.

B é t s.

Cattaró városának küldöttjei Junius' 1-ső napján Császár ö Felsége' elejébe audientziára botsáttattak Raguzában.

Császárné ö Felsége, Felséges Urunk és számtalan örvendező és Eljent kiáltozó nép által kísértetvén, Junius' 2-dikán reggel Raguzából a' Cravozai kikötőhelybe ment, a' hol hajóra ült. Fels. Urunk még az nap' délelőtt a' Dalmatziai Rendeknek, délután pedig minden elejébe kívánczókna audientziát adott.

Raguzából Junius' 3-dikán szándékszott ö Császári Felsége Slano felé vissza indulni, ismét lóháton, mint inét Raguzába ment vala.

* * *

Bétsben most a' világszerte tsudált éneklő aszszony, Catalani, a' felsőbb község' magaslató beszédének tárgya, a' ki Monachiumból ide jöven, itt fogja ritka talentumai által azokat gyönyörködtetni, a' kik őtet úgy tisztelik, hogy tsak nem imádják. Monachiumban azon estve (Május' 26-dikán) lépett ö a' ditsőségnek legmagasabb poltzára, mellyen a' Király születésének emlékezete napját ineplették, 's a' mellyen ott azt az új Constitutziót kihirdették, melly a' maga nemében remeknek tartatik. Egész elragadtatással írják-le a' Monachiumi tudósítások ezen estvét. Concert adatván a' theatromon, végezetre megjelent Catalani is. A' leglármásabb örvendezéssel köszöntetett; az örvendezést mély halgatás váltotta-fel. A' szép aszszony hozzá fo-

gott az énekléshez: — „Nints penna, így szoll a' tudósító, melly ezen személynek minden kellemetességeit, kellemetes mindenségét, elragadó kedves hangját, érdeme szerént lerajzolni tudná. A' Monachiumi közönség ezen estve látta innepeltetni az éneklés' mestersége' első triumphusát.“ — Az utolsó Scéna volt a' leg elragadóbb; az egész Concertnek vége lévén, ismét elkezdődött az örvendező nagy lárma; azonban a' muzsikai kar reá kezdett az Anglus népnek itt is igen kedves énekének: *God save the King*, notájára, Catalani azonban a' Bavarus nép' elragadtatását háládatossági elragadtatással visszazonozván, reá kezdett magára az énekre, illy változtatással: *God save Maximilian*. — Lehet képzelni, melly érzékenységgel fogadta, a' maga Királyát 's ennek egész Felséges Familiáját nagyon szerető nép, Catalaninak ezen magafeltalálását.

A' Király az által mutatta-ki ezen aszszony ezánt viseltető kegyességét, hogy tulajdon kezével irott ajánlást adott néki Felséges Aszszonyunkhoz. — Bétsben Junius 16-dikán estvéli 7 órakor fogja Catalani a' maga első Concertjét adni, a' hova 12 Bétsi betsü forintokért lehet bemenni. A' Concert a' nagy Redout-szálában leszen.

* * *

„Második szakasza ezen tzikkelynek névszerént és kiszorítólag Austriát illeti (ezen szavakon szakasztottuk vala félbe a' közelébb költ M. Kurir' 374-dik lapján, az Austriai Beobachterben a' Bré-

) (*

mai újság' megigazíttatására intézte gondolatokat). Ezen Beszéd, így folytatja szavait a' most nevezett Beobachter, nem csak társasági vagy erkölcsi, de leg-törvényesebb módon itélvén is, tsupa pasquillus, és bár melly nagyon különbözök legyenek is Németországon a' nyomtatási szabadságra nézve az ítéletek, tsakugyan bajosan találtathatna oly törvényesék, melly ezt a' Beszédet, ha a' megbántatott rész azért elégtételt kérni, magához méltónak lenni tartaná, példás büntetésre nem itélné. — „Mi itt az Austriai Országlószéknek sem mint közönséges Vádlóji sem mint Oltalmazóji elő nem állunk, a' melynek ily erőtlen megtámadtás ellen való oltalmaztatásra nintsen szükség. Mindazáltal a' jelen való megjegyzésnek célja kívánnya tőlünk, hogy Oltvasóinkat ezen zavarék Beszédnek némelley pontjaival megismeressük, a' mellyek állításunknak igazságos voltát kimutatják. —“

Az Austriai Nemesség, mint tudva van, Oligarchiát formál. Ez az a' kült, melly a' következő három titkoknak megmagyarázására szolgálhat, t. i: Hogy miért állhatta ki Austria ezeket a' szerentsétlen hadakozásokat és esztendőket? Hogy miért nem nyujtotta ki ismét a' maga kezeit a' Császári korona-, vagy legalább a' Déli Németországon való patronatus után? és — hogy miért kívánta inkább Velenczét, mint a' Felső Rénsi birtokokat? Azért, mert az Oligarchiák, admirablement bien türik a' szerentsétlenségeket, és így tovább.

„Ezen úgy gondólt titkok az értelmes emberek előtt már rég' megfejtetve vagynak. A' gonosz dolgok között állhatatosság 's a' jobb napokban mérséklettség, mindenkor jól meggondólt, soha se' félénk, soha se' vakmerő, soha se' tunya, soha se' igen heves magaviselet, mindenek felett pedig a' Fejedelem 's az

ő népei között való megzavarhatatlan egygyesség, 's az Oligarchiától való oly meszelétei, a' milyen talám egy Státusban se' nagyobb, mind ezek által vala, mondom, Austria elég erős arra, hogy ennyi esztendőbéli szerentsétlenségeket eltűr-hessen. Bőltsebb volt ő, hogy sem a' dolgoknak egész felfordíttatása nélkül hatatosan és ditsősségesen meg nem oltalmaztatható, 's igazságosabb, hogy sem oly, nyereségeket kívánt volna, a' mellyekhez semmi just nem tarthatott. A' ki ezen együgyü magyarázatokkal meg nem elégszik, keresse azoknak nyitját a' mesék' országában. A' melly magyarázatot a' Brémai újság a' közönség' elejébe kitett, mint minden tudja, a' Szent Ilo-nai levelekből vétetett, 's ennek abból való kiíróját az a' szerentsétlenség érte, hogy ebből a' minden rossz célzásai mellett is nem minden elmésség nélkül való írásból, a' leggyávább dolgot találta ki-venni. *Bonaparte*, kinek az idegen országok' Constitútziojiról gyakran a' legvisszafordúltabb esmerete volt, és a' ki átaljában tsak azt esmerete a' mit maga szerzeni tudott, tsak a' maga külső színeken járó vizsgálódásain vagy rossz feladásokon fundálhatta ezt az Austriában uralkodó Oligarchiáról való képzelődést. Néki talám megbotsáttathatik egy ily hibás képzelődés: egy Németnek ellenben, a' ki azt tenni mérészi, hogy az Austriai Országlószéket tanítani akarja, tudni kellene legalább annyit, hogy: mi nem Austria, ha szintén annak megtanulására ideje nem volt is, hogy: mi Austria. —

„Ez is mondatik a' Brémai újságban: *Bétsben a' morális pestisnek napnyugotrol lejendő behozattatásától félnek; 's ezen napnyugotitól inkább félnek, mint a' napkeletitől, minthogy az Austriai népeknek örökre meg kell tartódnia a' felserdületlenségben. Ennek a' morális pestisnek léte felett nem*

akarunk a' Brémai újsággal perlekedni; a' mit mi erről bizonyal mondhatunk, az, hogy Austriában semmi félelmet nem esmernek. A' mi népeink' massája egés-séges, nem kapnak beléjük az idegen be-
tegségék. A' behozattatása nem nagyon kapsi; a' kik kereskedni szeretnének vél-le, nem értenek a' munkához; ügyetlen-ségekkel még azokat is elijesztik, kik azt kedvellenék."

„Ha az Austriai népeknek *felserdült-lensége* (a' Brémai újság szerént) abban áll: *hogy ök a' más országokban folyó dolgokban semmi részt nem vesz-nek*, azt kérdehetni legelőbb is, hogy va-lyon mi lehet ennek az ő magok hátra-vonásának az oka? Hát ha talám úgy vé-lekednek az Austriai népek, hogy a' nem-zeteknek valóságos szabadsága 's boldog-sága e' vagy ama' politikai állapottal nints' éppen szükségesképpen összeköttetve? Hat ha talám ök el akarják várni azt, hogy azokból a' más népek' kétséges moz-gásaikból mi fog kisülni? Valyon őket bizonyos iréknak üres és elfáraztó dekla-málásaik, nem rettentik-e el inkább ma-goktól a' helyett hogy magokhoz édesite-nék? Hisze' az Austriai Országlószék sem-mi akadályt nem teszen a' dolgok' termé-szeti folyamatjának 's az ész' kifejtődzé-sének. Hát ő tegye - é szántszándékkal a' maga népeit az idegen vélekedések 's a' világjobbitóknak minden üres álmodozá-saik' jobb megfoghatására alkalmasab-bakká? Ő maga dolgozzék é talám azon, hogy népei közzé a' magok mostani álla-potjokkal való megelégedés' helyébe, az újításoknak vad ohajtása tsúszszon-be? —

Austria mindenektől elválosztani (isolálni) akarja magát, mint China. Tölte tehát semmi sikeres segedelmet nem várhat Németország. Erre néz-ve kívánták azok, kiknek nem kell Németország, 's a' kik megvakulva hi-szik azt, hogy, mint harmintznyol-tzadrész ügy is megélhetnek, Austria-

nak a' Szövetségi Gyűlésbéli egyedül-való Elölülőségét. — „Miképpen iso-lalta eddig az Austriai Kabinet magát, ennek tanuja volt maga Németország; bizonyságai voltak ennek az ő nem egy versben közönségesen megesmért iparko-dásai, mellyek által Németországnak bol-dogságát elő mozdította; megirva van ez az ő Német Udvarokkal való minden na-pi levelezéseiben 's a' Szövetségi Gyűlés' jegyzőkönyveiben.

„Valóban fájlalni lehet, hogy a' Bré-mai tikkelynek éppen itt kellett felbe-szakadni; minthogy nagyon szép lett vol-na megtudhatni belőlle, hogy hát valyon azok, a' kik nem gondolják, hogy mint *harmintznyoltzad rész* megélhessenek, mit építettek volna a' mostani Szövetségi Constitútziónak omladékára, melyben az ő systemájokra nézve semmi kegyelem nem találtatik.

„A' mennyit ezen vad motskolódé-sokból eszünkbe vehetünk, Austriának főbb büne tulajdonképpen abban állott: *hogy a' Német Közép-Státusoknak megna-gyittatásokat megengedte. Egy pro-klamátzió által minden Mediatizált vidékeket és régi szabad Német váro-sokat magáéva tehetett volna Bava-riában és Svétziában. Inkább akarta az Olasz tartományokat, 's a' többi.*

„Azon magános illetlenségeket, mel-lyek itt magyarázatúl a' Riedi, a' Bava-riai, 's a' Szakszoniai 's egyéb kötésekről mondatnak, elhalgatjuk. De miben áll az egész dolog' summája az író szerént? Abban, hogy ha Austria magát 1815-ban szomszédjainak megkárosítottásokkal, meg-angyobbította volna, ha a' Német Közép-Státusokat megkissebbítette vagy megfosz-totta volna, ha tsupán a' maga tettése 's haszna szerént szélesítette volna kör-nyékeit, így lett volna ám méltó arra, hogy Németországon az első személyt já-tzodja. De minthogy oly gyenge volt, hogy más Hatalmasságoknak birtokaikat

megbetsülte, hogy igaz jus nélkül való nyereségeken nem kapott, 's a' mennyiben lehetett a' maga régi alattvalójához vissza kívánczolt: így minden jusait elvesztette. A' Szövetségi Gyűlésen való Elölülést úgy érdemlette volna meg, ha Németországnak legalább felét elnyelte, ha a' 38 független Státusokat a' Napoleon' módja szerént megkevesítette 's elfoglalta volna, röviden szollván, ha azt tselekedte volna, hogy a' Német Szövetségről soha többé szó se' legyen. Kinek hízkelkedjék ez a' tsudállatos beszéd, Austriának-é, a' Német Közép-Státusoknak-é, vagy pedig az egész Német-közönségnek, ítéljék-meg mások: hogy a' józan okosságot 's a' minden jó princzipiumokat legunyolja, ez igaz; ennek semmi további mutogatás nem kívántatik. —

(Itt leszáll a' Beobachter azon Német írókra, kik a' lefolyt esztendőben, mint ha arra éppen megkérettettek volna, a' Német népeknek a' magok jusaikra 's javaikra való megtanításában foglalatostkodtak, 's minekutánna jól megmagyarázta volna, hogy ezen fogadatlan tanítók között névszerént a' Brémai újság melly helyet érdemeljen, így rekeszti beszavait: — „Egyben mind megegyeznek ezen írók, tudniillik abban, hogy azokat, kik az ő korok' lelke' tsudáinak nem bíznek, kik a' társasági állapot' megjobbitására nézve az ő zavaros és tsekély kútfejeikből semmi féle tudományt meríteni nem akarnak, 's a' kik végre azt, hogy ezen írók Németországnak reformáltatására hivattatva volnának, megesmerni nem akarják, mind ezeket egy formán gyűlölik, 's felöllök így szollanak: Ezek azok a' homályosság' fiaji, a' Fejedelmek' inasai, 's a' Rab-lelkek, kiknek a' mai világosság' napjaiban a' magok' ábrázatiokat mutatni se' kellene! Ezen íróknak számkivető laistromjokban legelső az *Austriai Beobachter*. Egy Ujság-olvasónak figyelmét se' kerülhette-el az,

hogy melly állandó mérgeességgel üldözték őket ezen újságot a' lefolyt hat hónapok alatt. Hogy mi (a' Beobachter íróji) az ő minden napi újabb meg-újabb reánk való támadássokra némák és siketek maradtunk, kétségkívül senki se' leszen oly jó szívü, hogy úgy ítéljen, hogy mi rosz lelkiesméret, tehetetlenség, vagy pedig félelem miatt halgattunk volna. Mi egy elmés íróval, kit az ő' kegyelme' elvesztése hasonlóképpen ért, úgy ítélünk — „hogy ezen íróknak villámlásai csak kolofonium' tsillámlása, 's az ő menydörgéssek csak üres hordók' zörgése.“ — Miért felelgezzünk nékiek? Célzásunkat elértük. A' minden Német tartományokban lévő érdemes embereknek véllünk való megelegetésén kívül, még az ellenünk sokfelől egyszerre támadott vad kiáltozás is a' mi gyenge de jó indulatból származott iparkodásunk' jó következéseinek szolgált bizonyítására. Ezen levelekben soha semmi jó politikai principium meg nem támadtatott, semmi hasznos igazság meg nem homályosított, 's a' most élőknek semmi igazságos várakozása meg nem sértetett, vagy meg nem lankasztatott. Semmi valódi jó dologgal nem ellenkeztünk soha, csak a' tévedések 's kitsapongások ellen tusakodtunk, mellyek a' legjobb dolgot is semmivé tennék. Ezen linea mellett maradtunk ezután is, 's a' jövődöre bizzuk, hogy megítélje, e' volt-é az igaz út.“

B a v a r i a.

A' Királyhoz sok felől érkeztek külömbkülömb köszönetek az új Constitúzióért. Május' 31-dikén megjelent ugyan ezen célra ő Felségénél a' Státus' adóságainak eltörlésére ügyelő Biztosság is egy ily köszönettel, melyre ily nevezetes kifejezésekből álló választ adott a' Király: — „Uraim! Elfogadom gondolkozástok' kijelentését. Reméllem, hogy a' Státus' Hitelezőji a' Constitúzióban reá-

joknézve kedvezve tétetett határozásokkal telyesen meg fognak elégedni, 's a' Státus' hitele ily módon naponként jobban jobban meg fog erősödni. E' nagy munka vala, 's én a' Ministerek' és a' Státus Tanáts' nagy iparkodását ezen tekintetben megesmerni köteles vagyok. Meg tettem kötelességemet 's most már tsendesen meghalhatok. Igaz az, hogy még sok megtenni való van hátra 's a' végrehajtásban is fognak némelly akadályok előfordúlni, mellyeket még el kell háritanunk: de a' tiszta és állhatatos akarat ezeken is győzedelmeskedni fog, és én a' magam jutalmamat, ha a' következés célzásaimnak megfelel, a' közönséges megelegedésben fogom fel találni."

H a n n o v e r a.

Nevezetes büntetés ment véghez Május' 25 - dikén Zelle városa mellett. Bührke nevű férjfit és Möhringné nevű aszszonyembert, előbb vas buzogárnyal agyon ütven, azután tagjaikat kerékre fonták. A' bűn, mellyért megölték őket a' volt, hogy Bührke a' Möhringné' készítésére és segedelmével ennek férjét agyon lötte.

Hadi Történetek.

A' Madridi újságban a' Meksikói dolgokrol közönségessé tétetett tudósítások Januárius' 10-dikéig terjednek. Ezek szerént jól folyt ott a' Királyi seregek' szerentséje, a' kik *De-los-Remedios* nevű erősséget elfoglalván, azután a' San-Gregorio hegyei között lévő egyéb erősségek is önként feladták magokat. Azon 1000 Rebellisek közzül, így szoll a' tudósítás, a' kik ezen vidékeken találtattak, tsak egy se' maradt-meg, mivelhogy 600-vagy 700-zan külömb verekedésekben megöletettek, 300-zan pedig, kik között

van a' Mina' *Novoa* nevű jó barátja is, sok aszszonyszeméllyekkel 's egybekkel egyetemben, elfogattattak, 's minnyájan meg fognak ölettetni. A' Királyi seregekkel nem vesztettek tsak egy embert is (!). December' 21-dikén *Los-Doloresnél* a' Bravó tsoportjára is véletlenül reá ütven a' Királyi seregek, Oberster Varquetzet a' fő vezért, Pater Talaverával egygyütt elfogták. Itt mindenütt a' munitziójokat, ágyújikat, 's bagázsijokat is elvesztették az insurgensek, kiknek száma az egész tartományban már alig lehet 200, de ezeket is bűvó lyukaikba zárták két Királyi Obersterek. —

* * *

Az Augustai újságlevelekben Georgiában, Aprilis' 18-dikán említik röviden és tsak előrevalóképpen, hogy az Egygyesült Amérikaí Státusok' seregei és a' Seminoles Indus nép között nagyon véres ütközet történt, melynek a' lett a' következése, hogy az első Szent Márkot ezen népnek fő városát és várát, elfoglalták. Ha ez igaz, így már beléptek volna az Egygyesült Státusok' seregei a' Floridai Spanyol határra, minthogy ez az Indus nép a' Spanyol határokon belül lakik 's eddig a' Spanyolok' oltalma alá tartozott.

A l g i r i a.

Az Anglus Országlószék közbenjárására az új Dey megfizette a' 25,000 tallérokat egy Sardiniai hajójért, mellyet az előtte való Dey igasságtalanul elvétetett volt; az Anglus és Hollandus Konzulok' leánkájiknak is, kiket az előbbeni Dey a' maga háremjébe záratott vala, fizetett 5000 piastereket; végezetre megígérte, hogy míg Algiriában a' pestis tartani fog, nem küld prédáló hajókat a' tengerre.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Nagy-Bányáról: Böjt más Havának 29-dike vala az itten tanuló ifjuságra nézve az az öröm nap, mellyen ez egy díszesen készült tsinos zászlóval megdicsőítetett. Ennek egyik oldalát az Isten-Ember Annyának Máriának egynéhány kirajzolt ifjakat fedező képe ékesíti, ily fellyül irással: *Sub tuum praesidium confugimus S. Dei Genitrix!* A' másikon Szüzi tisztasággal fémlik Sz. Aloisius ezen arany irással: *S. Aloysi Exemplar Juventutis ora pro nobis!* — Ezen lobogónak rendes megszenteltetése a' fentnevezett napon vitetett végbe T. P. Pal Ottó az itt oktató Minorita Atyák Elöljárója által, több buzgó hívek jelenlétében, kik között a' több jótévőkkel együtt jelen volt Méltóságos Gróf Teleky Tamásné született Gróf Kornis Klára ő Nagysága, ki mint különös hálaadást érdemlő pártfogó egy ritka készületű pántlikával is az említett zászlót felékesítette.

Ezen Deák ifjuságnak sorsa mennyire javult egynéhány esztendőnek lefolyta alatt, beszéli az ez előtt két esztendővel szokásba hozatott előmenetelbeli osztályoknak kinyomtattatása, és a' jelesebb tanulókat megkülömböztető ajándékok' kiosztogatása, melly az előre botsátott deák és magyar folyó 's kötött beszédek módos elmondása után N. Sz. K. Városunk' Tek. Tanácsának, és az ide való Kir. Bányászati Tisztségnek nagy szivüségéből már két iskolai esztendő végén történt. Mely magasra nem léphet ezen nevéndékek boldogsága, ha a' mostoháskodó ó esztendőket anyáskodóbbak fogják felváltani!

Ezen ifjuság legérzékenyebb háladosossággal le vagyon kötelezve városunk Patikáriussához Nemzetes Schmidt József Uchoz, ki valamint máskor, úgy a' múlt

halálos esztendőben is ritka keresztyényi lélekkel minden megkívántató orvosi szereket a' nyavalyáskodó deákoknak ingyen adni méltóztatott, 's a' fellyebb említett zászló koronájának és rudjának aranyozását is jutalom nélkül véghez vitte. Szerentsés az oly Gymnasium, mellyet ily hathatós Mézténások pártfogolnak!!!

Német Ország.

A' Bavariai Constitúzió. (folytatás)

VII. Tit. A' Rendek' Gyülése' munkálodásának kiterjedéséről. §. 1; A' két Kamarák csak azon tárgyakról tanátskoznak, mellyek az ő munkálkodások' kerületébe tartoznak, a' mellyek itt alább a' 2 dik §-tól fogva a' 19 dikig, közlébről meghatározatnak. §. 2; Az Ország' Rendjeinek tanátskozása 's megegyezése nélkül semmi közönséges törvény, melly a' Státusbéli személyek' szabadságát és tulajdonát illetné, kiadni, sem a' már meglévőt megváltoztatni, valódi-képpen értelmesíteni, vagy eltörlni nem lehet. §. 3; A' Királynak a' Státusok' megegyezése kívántatik valamint az állandó (*direct*) úgy az új és változó (melleslegváló *indirect*) adóhatározásokra, vagy a' már fennállóknak megváltoztatására. §. 4; Erre nézve a' Státus' szükségeinek 's minden jövedelmeinek pontos felszám-láltatása, a' Rendek gyüléseinek elejébe terjesztetik, melly azt egy Biztosság által megvizsgálhatja 's azután a' felvétetendő adófizetést tanátskozás alá veszi. §. 5; A' rendszerént való állandó 's meghatározva előreellátható költségek a' tartalék fundus-sal egyetemben, állandó adófizetésben, mindenkor *hat* esztendőkre határozatnak meg a' Gyülés' elején. Mindazonáltal, hogy a' Státus' gazdálkodásában előfordúlhat minden megdugulást el lehessen kerülni, a' Státusnak azon esztendejében,

melyben a' Rendek' első gyűlése összehívattatik, a' Státusnak azt megelőzőt esztendejében fennállott adók, félbeszakadás nélkül folytattatnak. §. 6; Azelőtt, hogy az állandó adófizetések' ideje eltelne, és így minden hat esztendőnek eltelése előtt, egy esztendővel, az azután következő hat esztendőkre nézve új Budgetet (költségi és jövedelmi felszámolást) terjesztet a' Király a' Rendek' Gyűlése' elejébe. §. 7; Ha a' Királyt ennek tselekedésében a' meghatározott időnek lefolyta alatt valamely rendkívül való környűllálás megakadályoztatná, fél esztendeig folytathatja az előbbeni adónak felvétetetését. §. 8; Előre el nem láttatott rendkívül való esetekben 's ha a' Státus' fennálló jövedelmei a' szükséges költségnek megtételére elegendők nem lennének, a' Rendek' elejébe kell helybehagyás végett terjeszteni a' megkívántató rendkívül való adót. §. 9; Ha a' Rendek az adófizetésben megegygyeznek, ahoz semmi feltételt nem ragaszthatnak. §. 10; A' Rendeknek minden (6 esztendei) Gyűlés után pontos számadást kell elejébe terjeszteni affelől, hogy a' Státus' jövedelmei mire fordítottak. §. 11; A' Státusnak minden adósságai a' Rendek' kezessége alá vétetnek. A' Státusnak minden új adósságsinálásra, melly által az addig fennállott adóssági tőkepénz vagy interes nevelődne, a' Rendeknek helybehagyása kívántatik. §. 12; A' Státus' adósságai' szaporittatásának tsak azon sürgető és rendkívül való esetekben lehet helye, mellyekre nézve az alattvalóknak sem rendszerént való sem rendkívül való segedelmeik az ő igen nagy terheltetéssek nélkül elegendők nem lennének, 's a' melly a' Státusnak valóságos hasznára czéloz. §. 13; Az adósságok' eltöröltetését tárgyazó plánum a' Rendeknek elejébe terjesztetik, 's az általok helybehagyatott plánumon az ők' egygyetértése nélkül semmi változtatás nem tétetethetik, és az olyan jöve-

delem, melly egyszer adósságtörülésre határozottatott, semmi egyéb czélra nem fordítottatik. §. 14; Mindenik Kamara egyegy Biztost nevez ki a' maga tagjai közül, a' kik együtt az adósságtörülésre ügyelő Biztosságnál, ennek minden munkálkodásaira figyelmeztvén a' meghatározott rendszabásoknak teljesítettésekre vigyáznak. §. 15; Rendkívül való esetekben, midőn külső fenyegetődző veszedelmek sürgetve kívánnyák, hogy tőkepénzt kellessék felvenni, 's a' Rendeknek összehívattatását a' külső környűllállások lehetellenné teszik, ezen Biztosoknak szabad leszen a' Rendek' nevében ezen költsönözésre nézve előrevalóképpen megegygyezni: úgy mindazonáltal, hogy mihelyest a' Rendek' összehívattathatnak, az ezen tőkepénzek költsön lett vétetését illető egész tárgy nekik elejébe terjesztessék, oly véggel, hogy ők azt a' Státus adósságainak laistromába beirassák. §. 16; A' Rendeknek minden öszszegyülekezésekor elejébe adattatika' Státus' adósságainak állapotjáról való számolás. §. 17; A' Rendeket illeti az a' jus, hogy a' közönséges fundatzióknak elidegenittetését vagy valami egyéb czélra való fordittatását helybe hagyják vagy ne hagyják. §. 18; Hasonlóképpen szükséges az ők' helybehagyása a' Státus' uradalmainak és kamatajainak a' Státus eránt kimutatott bizonyos nagy szolgálatoknak megjutalmaztasására is. §. 19; A' Státusoknak jussa leszen arra, hogy az ő munkálkodássok' kerületébe tartozó minden tárgyakra nézve, a' magok közös kívánságaikat és ajánlásaikat, annak módja szerént a' Király' elejébe terjeszthessék. §. 20; Különkülön minden Követnek jussa leszen arra, hogy ezen tekintetben a' maga kívánságait 's jóvállásait a' maga Kamarájának elejébe terjeszsze, melly azt: hogy valyon ezen dolog a' közelebről lejendő megfontoltatást megérdemli-é, a' vok-sok' többsége által meghatározván, ha

úgy találja, azt, további megfontolás végett az ilyen tárgyak' Biztosága elejébe adja. Az egygyik Kamarában ezen tárgyra nézve tett határozásnak a' másik Kamarával is közölni kell, és ha mind ketten meg egygyeztek benne, ekkor osztán a' Király elejébe terjeszteni lehet azt. §. 21; Egygyen egygyen minden polgár, valamint szintén minden közönség beadhatja a' Constitúciónak megsértettetését illető panaszát a' Rendek' Gyűlése elejébe, még pedig a' kettő közzül akár mellyik elejébe, melly azt az ilyen tárgyak' Biztosága által megvizsgálhatja, 's ha méltónak találja további megfontolás alá veszi, 's ekkor voksolás alá bocsátja, 's ha a' többség azt méltónak lenni találja, a' Király' elejébe bocsátandó javaslat a' másik Kamarával is közli, 's minekutánna abban mint ketten megegyeztek, azt a' Királynak által adja. §. 22; A' Király legalább minden harmadik esztendőben özsze hivatja a' Rendeket. A' Király nyitja-meg és zárja-be a' Gyűlést vagy maga személyesen vagy meghatalmazott biztosa által. A' Gyűlés ülései rendszerént legfeljebb is két hónapig tarthatnak, 's a' Rendek kötelesek a' Király által elejekbe adatott tárgyakat mindeneknek előtte tanátskozás alá venni. §. 23; A' Királynak minden időben jussa leszen a' Rendek' üléseit meghosszabbítani, egy ideig félbe szakasztani, vagy az egész Gyűlést is eloszlatni. Az utolsó esetben legfeljebb is három hónapok alatt a' Követek' Kamarájának tagjai eránt új választást kell tétetni. §. 24; A' Státusministerek mind két Kamarának üléseiben megjelenhetnek, ha szintén azoknak tagjaik nem lesznek is. §. 25; A' Rendek' Gyűlésének minden tagjai ezen hitnek letételére köteleztetnek: *Esküszöm, hogy a' Ki-*

rályhoz hűséges, 's a' törvényekhez engedelmes leszek, hogy a' Státus' Constitúziójára figyelmezek és azt megtartom, 's hogy a' Rendek' Gyűlésében mindenkülönös Státusra vagy részre való tekintet nélkül, tsak az egész Ország' közös jóvát és hasznát hordozom tanátslásimban szemeim előtt, isten engem úgy segéljen 's az ő Szent Evangyéliuma." §. 26; Az alatt, míg az ülések tartanak a' Rendeknek egy tagja se' vitetethetik fogságra azon Kamarának megegyezése nélkül, a' melybe ő tartozik; kivévén, ha valamelyik éppen a' bűnnek elkövetésén találtatik. §. 27; Azon beszédnek módjéért, mellyet a' tagok az ülésekben folytatnak, a' Gyűlésnek egy tagja is meg nem szollittathatik más, hanem tsak a' Gyűlés által 's tsak a' rendszabásokkal megegyezőleg. §. 28; Azon tárgyat, melly felett a' Rendek egyszer meg nem egygyezhettek, azon ülésekben többször tanátskozás alá venni nem lehet. §. 29; A' Királynak a' Rendek' jóvállásaikra következő határozásai, nem egygyenként, hanem a' Gyűlés' berekesztődésével mind egygyütt esnek-meg. §. 30; A' Király tsak maga erőssíti-meg a' törvényeket, ő bocsátja-ki azokat tulajdon aláírása alatt, megemlítvén a' Státustanátsnak meghallgattatását 's tanátslását, 's az Ország kedves és hűséges Rendjeinek helybehagyását. §. 31; Minekutánna a' Rendek' Gyűlése egy ideig félbeszakasztatott, formaszerént berekesztetett, vagy eloszlatott, a' Kamarák azután nem tanátskozhatnak úgy, hogy tanátskozásoknak ereje legyen, 's minden további foglaltoskodásaik törvénytelenek.

(Végezte következik).

Száz forint huszas pénzért, adtak Váltó czédulában: —
Jun. 9-dikén 247 $\frac{1}{3}$ — 10-dikén 248 $\frac{1}{6}$ — 11-dikén 247 — forintot.
(Egy árkus Toldalékkal).